

VPSG

Jaarverslag 2019

Stichting VPSG
Advies en ondersteuning
bij vragen rond
seksueel geweld,
godsdienst en zingeving

Nieuwe Groenmarkt 8
2011 TW Haarlem
023-5328222
info@vpsg.nl
www.vpsg.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Profiel van de VPSG	4
1.1 Missie	4
1.2 Visie	4
1.3 Strategie	4
1.4 Doelstellingen	5
1.5 Bestuur en medewerkers	5
1.6 Comité van aanbeveling	7
1.7 Samenwerking met andere organisaties	8
2. Activiteiten in 2019	9
2.1 Levensbeschouwelijke counseling: individueel aanbod	9
2.2 Levensbeschouwelijke counseling: groepsaanbod	12
2.3 Kennisdeling en 'zichtbaar zijn'	15
2.4 Woord van dank	20
3. Financiën	21
3.1 Resultaten 2019 en begroting 2020	21
3.2 Balans 2019	23
3.3 Toelichting financiën 2019	24

Voorwoord

2019 was een jaar van transities.

Zo was er het afscheid van medewerkers én de komst van nieuwe medewerkers en een bestuurslid.

Een aantal langlopende begeleidingscontacten werd afgerond, maar de VPSG werd ook gevonden door nieuwe hulpvragers.

De organisatorische en uitvoeringscapaciteit verzwakte door langdurig ziekteverzuim. De kleine organisatie werd hierdoor op verschillende manieren uitgedaagd.

De combinatie van enerzijds afscheid nemen van oude krachten en anderzijds het inwerken van nieuwe collega's, stelde ons in staat zowel kennis over te dragen als de visie en gehanteerde methodes te herijken en te borgen. Dit leidde tot de ontwikkeling van nieuwe groepsprojecten met creatieve en lijfelijke werkvormen en de voorbereiding van het eerste 'Werkschrift'.

Er was actieve samenwerking met verschillende opleidingen en meldpunten seksueel geweld. Het resulteerde in een samen georganiseerde studiedag.

In 2019 begonnen we met de voorbereidingen voor het 35-jarig jubileum in 2020.

2019 was, financieel gezien, een jaar met grote ups en downs. In reactie hierop heeft het bestuur deskundige hulp gezocht om een sterkere financiële basis te krijgen.

Onze dank gaat uit naar alle fondsen en personen die het mogelijk hebben gemaakt dat de VPSG ook in 2019 de activiteiten voor langdurige hulpverlening bij seksuele trauma's kon voortzetten

Mei 2020, Fieke Klaver, voorzitter bestuur

1. Profiel van de VPSG

1.1 Missie

De VPSG is een laagdrempelig kenniscentrum dat levensbeschouwelijke begeleiding en voorlichting biedt aan mensen die te maken hebben gehad met seksueel geweld. De VPSG draagt bij aan verwerking en het kunnen leven met trauma's die door seksueel geweld zijn ontstaan. Het werkterrein van de VPSG beslaat in principe de provincie Noord-Holland, maar ook cliënten uit andere delen van het land zijn van harte welkom

1.2 Visie

Seksueel misbruik is een onrecht. Ieder mens heeft recht op ruimte om te leven. De mogelijkheid om vrij te kunnen bewegen tussen herinnering en toekomst is daarbij essentieel. Deze voorwaarde wordt door seksueel geweld bedreigd. De VPSG wil met haar aanbod hen die getroffen zijn door seksueel geweld hun bewegingsvrijheid teruggeven.

De VPSG is er voor alle vrouwen en mannen die hulp nodig hebben bij de verwerking van seksueel geweld trauma's. Ongeacht de aard van de ervaring. Er is ruimte voor daarmee samenhangende vragen rond religie, spiritualiteit en zingeving. Het oecumenische karakter biedt uitdrukkelijk openheid naar een breed spectrum van cliënten, zowel binnen of buiten de kerken.

De VPSG werkt aan het '*Zorgen voor ...*' en het '*Zorgen dat ...*' door individuele en groeps counseling, en het opzoeken van mogelijkheden tot actieve kennisdeling en 'het zichtbaar zijn' voor hulpverlening en kerkelijke en andere levensbeschouwelijke organisaties.

1.3 Strategie

Het aanbod van de VPSG bestaat uit pastorale en levensbeschouwelijke counseling. Dit gebeurt in één op één gesprekken in persoon, per telefoon of e-mail en in groepswork. Door gehoord te worden en

door symbolische en creatieve werkvormen worden hulpvragers in staat gesteld hun gevoelens te ordenen, en hun eigenwaarde en veerkracht te herstellen. Zo kan het vertrouwen groeien in zichzelf, anderen en de Ander.

1.4 Doelstellingen

Vanuit de missie en de strategie richt de VPSG zich primair op het bereikbaar zijn voor mensen die hulp nodig hebben bij het verwerken van trauma's na seksueel geweld. Activiteiten die hiervoor ondernomen worden zijn: het bijhouden van een informatieve website, het verspreiden van een nieuwsbrief en het netwerken om mensen te attenderen op de VPSG.

Ook richt de VPSG zich op het bijdragen aan een grotere gevoeligheid bij de levensbeschouwelijke achterban voor deze problematiek. Dit vindt zij van groot belang als pijler voor een veiliger kerk en samenleving. De VPSG ontwikkelt hiervoor een aanbod voor voorlichting, scholing, training aan (kerkelijke) professionals en vrijwilligerskader.

2020 wordt een jubileumjaar. De stichting bestaat 35 jaar. 35 jaar van niet weggijken van een problematiek die er niet zou mogen zijn, maar die helaas voortduurt. De VPSG wil hier op een gepaste wijze aandacht aan geven. In 2019 is met de voorbereiding hiervan gestart.

1.5 Bestuur en medewerkers

Het **bestuur** van de VPSG bestond in 2019 uit de volgende leden:

Fieke (S.H.C) Klaver, voorzitter (sinds 2013). Naast de VPSG is Fieke als predikante verbonden aan de PKA en actief in het bestuur van de Oecumenische Vrouwensynode en het meditatie netwerk Vacare.

Marijke (M.) Beelen-Christophe, penningmeester en boekhouder (sinds 2015).

Willemien (W.) Ruygrok, personeelszaken en aanspreekpunt voor medewerkers (sinds 2017). Daarnaast is zij actief in de Doopsgezinde kerk en met Haarlemse statushouders.

Ranfar (R.) Kouwijzer, lid (sinds 2015). Ranfar is directeur bij Stem in de Stad en was in 2019 tot oktober met ziekteverlof.

Henneke (H.) Berkhout, lid. Henneke is in februari 2019 toegetreden tot het bestuur. Zij heeft een achtergrond in de gezondheidszorg en werkt bij de Veiligheidsregio Kennemerland. Daarnaast is zij lid van de Raad van Toezicht van de stichting Eritrea Hagez en voorzitter van de vereniging OngeWoon.

Het bestuur kwam over het jaar verspreid zesmaal in vergadering bijeen. Viermaal was hierbij de teamcoördinator aanwezig. Bij onderwerpen die tussentijds om verdere afstemming of om continuïteit vroegen vond er tussentijds telefonisch en per email overleg plaats tussen het bestuur en de coördinator. De bestuursleden waren ook betrokken in de sollicitatieprocedures.

Het jaarverslag 2018, de jaarrekening 2018 en de begroting 2018 werden besproken en goedgekeurd. De jaarlijkse bezinningsbijeenkomst van het bestuur en het team rond de presentatie van het jaarverslag, werd verschoven naar september en vervolgens afgelast.

Een overzicht van onderwerpen op de agenda geeft een goede indruk waar het bestuur zich over heeft gebogen. Aan bod is geweest: sollicitatieprocedures, contract arbodienst en begeleiding langdurig zieke medewerkster, ontwikkelen van integriteitsbeleid, fondswerving, het verhuren van de locatie Nieuwe Groenmarkt, voorbereidingen 35-jarig jubileum en afscheid van medewerkers.

In november en december zijn er twee extra bestuursvergaderingen geweest, zodat zij maatregelen kon nemen teneinde een financieel

tekort te voorkomen. Daarnaast is beleid ontwikkeld om in 2020 de fondswerving een stevige impuls te geven en na te gaan of de VPSG bij fondsen in aanmerking kan komen voor een meer structurele, 'meer jaren' financiering.

Het **team** van de VPSG bestond uit

Gezien van der Leest, coördinator, 0,44 fte, algehele coördinatie / project (on)breekbaar / fondswerving, financiën en website

Judith van der Werf, counselor (tot november 2019), 0,33 fte, counseling / project Stem vinden en God en ik / studiedagen / Kom op Verhaaldagen

Marjoleine Vosselman, counselor (tot februari 2019), 0,33fte, counseling / Kom op Verhaaldagen / Blog / Werkschriftjes

Lianne Cluistra, projectcoördinator, 0,33 fte, ondersteunen projecten met PR / project Gender en Religie / digitale nieuwsbrieven en voorlichting. Lianne is in april 2019 langdurig uitgevallen.

Mirjam Visser-Fuchs (vanaf februari 2019), counselor, 0,33 fte, counseling / studiedagen / Kom op Verhaaldagen

Lien Daams (vanaf november 2019), counselor, 0,33 fte, counseling/ project (on)breekbaar / studiedagen

Vrijwillig(st)ers: een achttal mensen hielp ons met allerlei klussen.

1.6 Comité van aanbeveling

In 2019 zijn ds. Karin van den Broeke en mr. Bernt Schneiders bedankt voor hun support. Drs. Jos Wienen (burgemeester van Haarlem) verbond zijn naam aan het werk van de VPSG.

De overige leden van het comité zijn:

Dr. Anke Bisschops, supervisor, pastoraal psycholoog en docent; expert rond het thema seksueel (kinder)misbruik in de katholieke kerk

Prof. dr. Ruard Ganzevoort, hoogleraar Praktische Theologie en senator voor Groen Links in de Eerste Kamer

Mr. J.J.M. (Judith) Uitermark, rechter in de rechtbank Noord-Holland

1.7 Samenwerking met andere organisaties

Samenwerkingspartners in 2019 waren: Protestantse Theologische Universiteit (PThU), Vrije Universiteit, Remonstrants Seminarie Utrecht; Christelijke Hogeschool Ede; Hogeschool InHolland Diemen; Oecumenische Vrouwensynode, werkgroep Hagar-Sarah, St. Kezban, TEAR Nederland, Protestantse Kerk in Nederland (PKN), SMPR – Meldpunt seksueel misbruik in de kerk, Doopsgezinde Gemeente in Haarlem, Protestantse Diaconie Haarlem, Groenmarktkerk Haarlem, Stem in de Stad Haarlem.

2. Activiteiten in 2019

2.1 Levensbeschouwelijke Counseling: individueel aanbod

Counseling is het hart van het werk van de VPSG: een luisterend oor bieden aan de vrouwen en mannen die te maken hebben gehad met seksueel misbruik. Vaak vond dit misbruik in hun jeugd plaats door een bekende.

Veiligheid

Een kernwaarde in de counseling is *veiligheid*. Een gevoel van (on)veiligheid zit in grote en kleine zaken. Bijvoorbeeld het gebouw en de ruimte waar de counseling plaats heeft. Zo zou iemand zich af kunnen vragen: waar ligt het, valt het op als ik voor de deur sta, wie zou ik er tegen kunnen komen, zie je aan de buitenkant meteen dat de VPSG er zit en wat die doen en wie doet de deur open?

Anonimiteit versus bekend

Anonimiteit aan de buitenkant is belangrijk, maar eenmaal binnen moet de omgeving herkenbaar zijn. Een bekende kamer. Een kaarsje dat aangestoken wordt of juist uitgelaten en, heel belangrijk, dezelfde gesprekspartner. Ook de andere aanwezigen op Nieuwe Groenmarkt 8 zijn in ieder geval van gezicht of stem bekend.

Laagdrempelig

Een veilig gevoel wordt bevorderd door *laagdrempeligheid*, niet te hoeven wachten als je eenmaal binnen bent, geen lange intakeformulieren en een eigen regie over wat wel en niet besproken wordt.

Verandering

In 2019 hebben twee counselors de VPSG verlaten en zijn er twee voor in de plaats gekomen. Deze wisseling van medewerkers heeft een grote impact. Het zorgde voor een moment om de balans op te maken: waarom kwam ik hier, waar ben ik nu en wat heb ik nog nodig?

Voor een aantal hulpvragers werd het daarmee ook een moment om afscheid van de VPSG te nemen. Anderen waren juist blij dat deze verandering geen einde aan de counseling betekende.

In de cijfers komt dit tot uiting: er zijn in 2019 minder cliëntcontacten geweest dan in 2018. In 2019 zijn er circa 11 gesprekken per week geweest. Het aantal unieke personen/hulpvragers was 46. Ten opzichte van 2018 waren dat circa 6 gesprekken per week minder. Ook is het aantal unieke personen/hulpvragers met 7 afgenomen.

Counseling in cijfers

Jaar	Face to face	Per telefoon of e-mail	Totaal	Aantal personen, regelmatig contact	Vrouw	Man	Incidentele contacten (1-3 keer) aantal personen
2019	204	336	540	33	31	2	13
2018	248	544	792	31	29	3	22
2017	156	544	700	54	52	2	14
2016	150	540	690	50	48	2	13
2015	217	386	603	44	44	0	31

Oecumene

De counseling van de VPSG heeft vanaf het begin een oecumenische grondslag, open voor mensen uit verschillende kerkelijke en religieuze tradities. Deze werkwijze biedt verrijking: er is weliswaar kennis van traditie en jargon bij de medewerkers, maar ze zijn hier niet aan gebonden; er is ruimte om kritisch te kijken naar de eigen traditie en mores. Vrouwen vanuit de evangelische kerken gaven aan om die reden hulp te zoeken bij de VPSG. Mensen die zeggen 'niets te geloven' en hulp zochten bij de VPSG werden vanzelfsprekend geholpen bij het stellen van zingevende vragen.

De groep met 'overig' als religieuze achtergrond is divers. Hieronder staan onder andere de Evangelische Broedergemeente, de Sai Baba en de Basisgemeente. De expertise van de VPSG ligt bij zingevingsvragen na seksueel geweld. In de praktijk bleken de meeste hulpvragers een religieuze achtergrond te hebben en/of zingevingsvragen, waardoor zij juist bij ons aankloppen.

Counselingsgesprekken naar religieuze achtergrond

Religieuze achtergrond	2019	2018	2017	2016	2015
RKK	3	5	8	9	13
PKN	11	16	16	11	17
Oud-/Vrijgemaakt/ Christ. Geref.	1		4	7	2
Evangelisch	6	4	5	6	
Niet(meer) kerkelijk gebonden	4		11	8	3
Overig	8	6	10	9	9

Counselingsgesprekken en leeftijd

Ook dit jaar is de groep van de hulpzoekenden die net voor of over de drempel van het pensioen staan nog het grootst. In de ruimte die dan ontstaat kunnen er problemen rond relaties, opvoeding, werk of geloof opkomen die een oorzaak hebben in het seksueel misbruik van vroeger. Ze geven aan behoefte te hebben om in deze levensfase hun huidige problemen te verbinden aan de misbruikervaringen uit het verleden en zo oplossingen te zoeken.

Het aantal jongeren is licht gestegen. Er is veel aandacht in media over geweld in diverse geloofsgemeenschappen en dat heeft zijn weerslag.

Differentiatie naar leeftijd in cijfers

Leeftijd	2019	2018	2017	2016	2015
< 35	4	2	5	5	5
35-45	4	4	12	10	8
45-55	3	1	10	13	11
55-65	15	18	18	12	10
65-75	6	5	7	9	9
> 75	1	1	2	1	
Totaal	33	31	54	50	44

2.2 Levensbeschouwelijke Counseling: groepsaanbod

In de counseling in groepen wordt gebruik gemaakt van allerlei werkvormen. Aangewend worden kunst, het lichaam, meditatie en de stem om nieuwe inzichten op te doen. Ook het contact onderling van de deelnemers en de uitwisseling van inzichten kan een meerwaarde hebben.

Het groepswerk neemt zowel in de voorbereiding als in de uitvoering een aanzienlijk deel van de tijd van de medewerkers. Ook is er vóór en/of na de dagen één op één contact met deelnemers.

Bewegingsgroep trauma sensitieve yoga

Voor het 7e jaar werd maandelijks de '*Bewegingsgroep, trauma sensitieve yoga*' aangeboden in Haarlem. Yogadocente Kitty Steenvoort geeft op een laagdrempelige manier oefeningen om veiligheid te vinden en te voelen welke signalen van het lichaam helpend zijn of juist belemmerend werken. Een kleine groep vrouwen maakt met grote tevredenheid gebruik van het aanbod. Mannen zijn ook welkom.

Kom op Verhaaldagen

De '*Kom op Verhaaldagen*' verdiepen een thema dat speelt bij de verwerking van seksueel misbruik. Naast een aantal vrouwen die individuele counseling volgen, zijn er ook vrouwen die alleen naar

deze *'Kom op Verhaaldagen'* komen. De bijeenkomsten zijn op zaterdag in het Graalhuis in Utrecht.

In 2019 is er eenmaal een *'Kom op Verhaaldag'* geweest, met als thema: *Durven hopen*. De dag was een verkenning naar de betekenis van hoop, als pijnlijke ervaringen een hindering vormen. Op een *'Kom op Verhaaldag'* wordt gebruik gemaakt van lichaamsgerichte oefeningen, tekenen, groepsgesprek en meditatie. De belangstelling voor deze dag was groot: tien deelnemers.

'(On)breekbaar: de kunst van kwetsbaarheid en kracht'

Het project *'(On)breekbaar: de kunst van kwetsbaarheid en kracht'* is gestopt met het maken van Kunstkistjes. In plaats daarvan werd op vier zaterdagen gewerkt met verschillende kunstvormen in het atelier. De loop van de seizoenen werd gevolgd aan de hand van creatieve oefeningen, onderlinge uitwisseling en het maken van een eigen kunstwerk. Beeldend kunstenaar Jeannette Claessen, Lien Daams en Gezien van der Leest verzorgden de bijeenkomsten. In eerste instantie viel de opkomst enigszins tegen, later werd dat beter. De deelnemers spraken grote waardering uit voor het programma.

Nieuwe projecten in 2019

In 2018 heeft de VPSG geld uit een erfenis ontvangen waardoor het team de kans kreeg om 'een lijst met dromen' te maken. Uit deze 'dromenlijst' zijn de onderstaande projecten ontstaan.

Project *'God en ik'*

Als de relatie tussen God en jezelf onder spanning staat vanwege het ervaren misbruik, (hoe) kun je dan verder? Het project *'God en ik'* is in 2019 ontwikkeld en voor de eerste keer uitgevoerd in het najaar.

Judith van der Werf en dansdocente Riëtte Beurmanjer zochten in Bijbelverhalen en oefeningen aanknopingspunten voor de vraag *'Hoe om te gaan met de opgelopen wonden?'*

Ze maakten gebruik van de dissertatie van Adriana Balk-van Rossum over de rol van godsbeelden na seksueel misbruik. Haar onderzoek geeft achtergrond en verdieping aan de verhalen die ook in het werk van de VPSG naar voren komen.

Het is een sterke kant van de VPSG om theorie opnieuw te doorleven, verhalen te laten horen en aansluiting te zoeken bij de persoonlijke spirituele zoektocht van ieder mens.

Project ‘Stem vinden’

In dit project is *‘Werken met de stem’* een vorm van bevrijdend lichaamswerk.

Onze slogan ‘Praat erover’ is er niet voor niets. Praten, woorden geven aan onzegbare ervaringen en pijn is moeilijk. Soms hortend en stotend, soms fluisterend en soms schreeuwend; het werkt bevrijdend als het ‘eruit kan’.

In het project *‘Stem vinden’* bood Judith van der Werf samen met cantrix Catrien Posthumus Meijes zang- en meditatieoefeningen aan. Leidraad gaf het ‘Latifagebed’, een oude soefi meditatie rond 7 levenswoorden: *bestaan, verlangen, hopen, vertrouwen, loslaten, liefhebben en bereid zijn*. In die woorden is te ervaren wat er is en wat er kan zijn. Door samen te zingen komt energie vrij om onder ogen te zien wat er is en wat een volgende stap kan zijn.

In het voorjaar was er eerst een pilot. Op basis van de ervaringen is de aanpak verbeterd en is in het najaar een serie gestart van zeven keer. Uit de evaluaties blijkt dat *‘het stem geven’* niet eenvoudig was, maar wel heel leerzaam en voedend.

De ontwikkeling van dit type nieuwe projecten vraagt veel tijd en aandacht. Niet alleen in het ontwikkelen en een eerste keer uitvoeren, maar ook voor het verfijnen van de methodiek. De eerste ervaringen van de deelnemers en begeleiders zijn positief en nodigen uit voor een vervolg aanbod in 2020.

Project ‘Werkschriftjes’

Het project *‘Ik ga door – werken aan zingeving na seksueel misbruik’* geeft laagdrempelige ondersteuning om gericht te gaan schrijven na seksueel misbruik. Ook schrijven helpt. Om moeilijke of weggestopte ervaringen te verkennen, van je af te schrijven en zo wat meer leefruimte te krijgen.

Het eerste schriftje heeft het thema *‘Schaamte en schuld’*. Aanleiding voor deze keus zijn uitspraken als “Ik schaam me..., ik voel me schuldig...” In de counseling komt dit aspect vaak aan de orde. Het kan voor hulpvragers extra belastend zijn, omdat de omgeving zich afvraagt waarom zij/hij zich zou schamen of zich schuldig voelen.

Het ‘Werkschriftje’ geeft achtergrondinformatie over gevoelens van schaamte en schuld. Het geeft stapsgewijs (schrijf)oefeningen en opdrachten om deze gevoelens te onderzoeken. Marjoleine Vosselman schreef de tekst en Karlijn Deuss maakte de illustraties.

Voor 2020 stond de presentatie gepland op 11 februari. Daarna zijn verschillende bijeenkomsten gepland om met het ‘Werkschriftje’ daadwerkelijk aan het werk te gaan.

2.3 Kennisdeling en ‘Zichtbaar zijn’

Gelijk aan voorgaande jaren zijn in samenwerking met de verschillende organisaties en vanuit het perspectief van de VPSG verschillende (studie)bijeenkomsten georganiseerd. Om verbanden tussen seksueel geweld-trauma’s en godsdienst- of zingevingstrauma’s toe te lichten en te verdiepen, werd ervaring uit de spreekkamers gebruikt. Bijzondere waardering is er voor de schat aan kennis en ervaring van de teamleden die beschikbaar is in lezingen, voor input en als bijdrage in programma’s en projecten van organisaties die met dezelfde problematiek bezig zijn.

Praten over Traditie, Gender en Seksualiteit (seminar)

Op 22 maart werd het seminar *‘Traditie en Seksualiteit’* gehouden. Het programma kwam na een intensieve voorbereiding door

vrouwen met verschillende expertise tot stand. Gestart werd met een aantal korte impressies vanuit drie religieuze tradities en de actualiteit van omgaan met seks in Nederland. Gevolgd door twee rondes van workshops en een korte interactieve afsluiting.

Vanuit de VPSG werkten Fieke Klaver en Lianne Cluistra mee. Dagvoorzitter was Naima Azough. Er waren 40 deelnemers met verschillende levensbeschouwelijke achtergrond en uiteenlopende leeftijden. Een groot deel had veel professionele ervaring op het gebied van begeleiding van vrouwen. Zij wilden meer weten over hoe in religies met seksualiteit wordt omgegaan. Voor studentes was het een eerste ervaring van een vrouwenpraatgroep.

Het werd een middag met ervaringsverhalen en achtergrondinformatie over geloven en genieten, over macht, kracht en misbruik, over wat je moeder zei en over wat ze eigenlijk bedoelde...

- *Ik vind dat de taboes over deze onderwerpen doorbroken moeten worden. Vooral vanuit de islam, waar ik mijn kracht uit haal. Vrouwen praten niet gemakkelijk over taboes en moeilijkheden vanuit hun cultuur of geloof. Daarom pleit ik voor meer van deze bijeenkomsten. Ik ben getroffen door de overeenkomsten in de religies als het om seksualiteit gaat.*
- *Vanuit een humanistische achtergrond ben ik verrast door de aandacht voor genieten in het jodendom. Verder besepte ik ineens dat onze seculiere samenleving wel veel vrijheid kent, maar ook geen bedding meer heeft voor beleving van tederheid en het heilige van seksualiteit.*
- *Geweld tegen vrouwen heeft mijn aandacht. Nu ben ik benieuwd naar een mogelijke positieve inbreng vanuit de religieuze tradities.*

Special ZijSpiegel over *Traditie en Seksualiteit* (expertmeeting)

Van het seminar '*Traditie en Seksualiteit*' is een special van de ZijSpiegel (tijdschrift van de Oecumenische Vrouwensynode OVS) gemaakt. Op 10 december is dit verslag gepresenteerd tijdens een expertmeeting van hulpverleners, georganiseerd door de gemeente Amsterdam in het kader van de *Week zonder geweld*.

*Een zaal vol jonge mensen van multiculturele komaf boog zich over de voorwaarden voor kinderen om veilig op te groeien. Natuurlijk spelen ook boodschappen over seksualiteit daarbij een rol. In onze workshop kwam het gesprek daarover gemakkelijk op gang. De dialoogmethode van de Stichting Kezban sloeg goed aan. In een wijk als Amsterdam West overleggen buurtbewoners, hulpverleners, religieuze vertegenwoordigers en het wijkteam van de politie intensief over zaken die zich voordoen. Zoals huiselijk geweld en seksueel misbruik. Het verslag van het seminar *Traditie en Seksualiteit* werd door hen graag meegenomen om zich verder in te verdiepen.*

Samen door de woestijn (studiedag)

Samen met de Protestantse Theologische Universiteit (PThU) en de SMPR (Meldpunt seksueel misbruik in de kerk) werd op 29 oktober in Amsterdam de studiedag '*Samen door de woestijn - pastorale wegen richting herstel na seksueel misbruik*' georganiseerd.

Aanleiding voor deze studiedag was de voorgenomen evaluatie van de belangrijke nota over seksueel misbruik, '*Schuilplaats in de wildernis*' (1999) door de synode van de Protestantse Kerk. In onderzoek en uit verhalen is duidelijk dat er over seksueel misbruik veel meer openheid is gekomen in de kerken. Maar ook dat het meestal de slachtoffers zijn die hun plek in de kerkelijke gemeente verliezen.

Mirjam Visser-Fuchs en Judith van der Werf hielden samen de lezing '*Zien soms even – Over-leven in de woestijn*'. Daarin werden de

Bijbelse verhalen van de uittocht van het joodse volk en hun veertigjaar durende tocht door de woestijn verbonden met verhalen uit de praktijk van de VPSG. Aansluitend waren er zeven workshops met een ruime keuze aan werkvormen, alle gericht op de vraag of en hoe we kunnen zorgen dat herstel mogelijk wordt.

Er waren 70 deelnemers met name werkzaam in pastoraat en hulpverlening. Het voornemen is om in samenwerking met de Christelijke Hogeschool Ede in 2020 hetzelfde thema opnieuw aan te bieden.

Remonstrants Seminarie Utrecht (gastcollege)

Prof. dr. Christa Anbeek nodigde de VPSG uit om een gastcollege te geven aan de groep remonstrantse predikanten in opleiding.

Op 15 februari verzorgden Lianne Cluistra en Gezien van der Leest het gastcollege over seksueel geweld en godsdienst aan 12 studenten. Via een rollenspel ondervonden de aanwezigen waar knelpunten kunnen voorkomen in pastorale gesprekken. Het inzicht ontstond door zowel de rol van 'het slachtoffer', de pastor als de observator te spelen. In het nagesprek kwam naar voren hoe lastig het is om de juiste taal te vinden als het om taboeonderwerpen gaat en om goed te luisteren zonder het verhaal in te vullen. De aanwezigen vonden het een leerzame middag.

Het labirint (workshop)

De VPSG werd benaderd om een workshop te verzorgen tijdens de eerste Festival Zondag van de Doopsgezinde gemeente in Haarlem op 30 juni.

Fieke Klaver en Mirjam Visser-Fuchs begeleidden een labirintmeditatie waarin, aan de hand van zeven woorden, de deelnemers hun levensweg konden verkennen. Het labirint is ook het logo van de VPSG. Al doende werd verteld over het werk van de VPSG aan acht geïnteresseerde vrouwen.

Inzet van kennis, expertise en netwerken (divers)

De teamleden participeerden in verschillende expertmeetings georganiseerd door de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) ter evaluatie van het rapport 'Schuilplaats in de Wildernis' van 1999.

De coördinator was betrokken bij het opzetten van de website *Resister*, tegen geweld tegen vrouwen, door TEAR Nederland en bij het onderzoek naar de mogelijkheid of deze website kan opgaan in het project Veilige Kerk.

De VPSG participeerde in het wekelijkse middagpauzegebed 'Adempauze' in de Groenmarktkerk en verzorgde een bijdrage aan het Vredesgebed, rond het thema 'Troosten'. Bij het afscheid voor Lien Kenselaar, de organisator van Adempauze en Vredesgebed, hield Gezien van der Leest als coördinator van de VPSG een toespraak.

De VPSG werd vertegenwoordigd bij

- de Dieslezing van prof. dr. Heleen Zorgdrager aan de PThU in Amsterdam, 'Tussen Hooglied en #metoo' - (www.pthu.nl)
- het Actualiteitscollege van Hogeschool InHolland Haarlem, 'Geweld hoort nergens thuis' – (www.inholland.nl)
- de studiedag van de KSGV (Kenniscentrum voor levensbeschouwing en geestelijke volksgezondheid) over positieve psychologie en zingeving – (www.ksgv.nl)
- de indrukwekkende lezing en workshop van prof. P. Adriaenssens over 'Sporen van Trauma' georganiseerd door de Academie voor herstel en ervaringsdeskundigheid in de Week tegen Kindermishandeling in Den Haag
- de viering van het 100 jarig bestaan van de Vrouwen van Bethanië, vaste ondersteuners van ons werk.

Nieuwsbrief, Facebook en Blog

In 2019 is door gegaan met het experimenteren met nieuwe vormen van social media, deskundigheidsbevordering via Nieuwsbrieven en het meer bekend maken van het werk van de VPSG en haar

activiteiten. Ook is voorzichtig een begin gemaakt met het bijhouden van een blog.

Door de wisselingen in het team en langdurige ziekte zijn deze activiteiten stil komen te staan. Het voornemen is in 2020 aan deze activiteiten een nieuwe start te geven.

2.4 Woord van dank

Een bijzonder geschenk

Van kunstenaars Inge Davids kregen we in 2019 een groot deel van haar keramisch werk. Werkend met klei ontdekte zij haar verhaal van seksueel misbruik. Inge heeft diverse keren geëxposeerd om daarmee aandacht te vragen voor de problematiek van seksueel geweld en geloof. Op leeftijd gekomen wilde zij dat werk niet langer in huis hebben. Na goede gesprekken hebben we het opgehaald. Een deel is te zien in een vitrinekast in ons kantoor. Een ander deel staat ingepakt. Wellicht om te gebruiken in vieringen of bij een lezing.

Seminar en ZijSpiegel: De dag en het verslag werden mede mogelijk gemaakt door Hogeschool InHolland, de Haëlla Stichting, het Catharina Halkesfonds, de Christiana Maria Stichting en de Graalbeweging.

Projecten

Voor alle (groeps-)activiteiten en projecten geldt dat het alleen uitvoerbaar is als er geld van buitenaf bij gelegd wordt. De ontwikkelingskosten, hoe eenvoudig ook, zijn altijd hoger dan we kunnen verrekenen in een deelnemersbijdrage.

Alle activiteiten konden plaatsvinden dankzij bijdragen van fondsen en stichtingen die ons werk wilden steunen waarvoor onze hartelijke dank. We bedanken: Stichting Hulpactie Haarlem, Doopsgezinde Ziekenverpleging, Sint Jacobs Godshuis, Maria Stroot fonds, Coelombiefonds, Protestantse Diaconie Haarlem.

3. Financiën: Resultaten 2019 en begroting 2020

Financiën VPSG		Begroting
Inkomsten	2019	2020
	resultaten	Begroting
Kerk- en geloofsgemeenschappen	24.546,80	12.000,00
Fondsen/instellingen	12.975,60	8.000,00
Donateurs/incidentele giften	12.091,75	11.000,00
Bijdragen pastoranten	1.795,40	1.800,00
Rente		
Sponsoractiviteiten/Verkoop materiaal	46,65	
Project 1: Onbreekbaar		
Onbreekbaar Atelierdagen	5.940,00	1.000,00
Onbreekbaar Kom op verhaal	1.195,00	200,00
Project het houdt niet op:YOGA	1.560,00	560,00
Project het houdt niet op: KENNIS		
Project Hulpschriften		0,00
Onttrekking uit reserve hulpschriften	6.267,66	8.000,00
Project Stem Vinden	3.000,00	0,00
Onttrekking uit reserve Stem Vinden	2.653,70	846,30
Project Godsbeelden	1.510,00	0,00
Onttrekking uit reserve Godsbeelden	3.463,62	1.536,38
35 jarig jubileum		
Onttrekking uit reserve jubileum	250,00	9.750,00
Beheer Project: Seksualiteit en Traditie		
NOG TE WERVEN FONDSEN		68.857,32
TOTAAL	77.296,18	123.550,00

Financiën VPSG		
Uitgaven	2019	2020
	resultaten	begroting
Salaris medewerkers 1,30 FTE	57.713,23	52.832,00
Nota's Counselors	1.615,72	12.168,00
Scholing/supervisie	354,20	1.000,00
Reiskosten	2.802,31	2.600,00
Huur/Huisvestingskosten	14.504,11	16.000,00
Organisatiekosten	2.814,24	2.000,00
Bestuurskosten	266,85	
Computers/ICT	487,93	1.000,00
Onvoorzien/overige kosten		
PR-nieuwsbrieven-jaarverslag	1.013,10	1.800,00
Project 1: Onbreekbaar		
Onbreekbaar Atelierdagen	4.564,17	4.000,00
Onbreekbaar Kom op verhaal	933,50	900,00
Project het houdt niet op: YOGA	1.533,00	1.500,00
Project het houdt niet op: KENNIS		
Project Hulpsschriften	6.267,66	8.000,00
Project Stem Vinden	5.653,70	3.000,00
Project Godsbeelden	4.973,62	5.000,00
Project Jubileum	250,00	9.750,00
Beheer Project: Seksualiteit en Traditie		
Coördinator& advies professionalisering & fondswerving		2.000,00
TOTAAL	105.747,34	123.550,00
Saldo positief		
Saldo negatief	-28.451,16	0,00

Stichting VPSG		BALANS PER 31 DECEMBER 2019	
		31-12-19	31-12-18
ACTIVA			
Inventaris		0	
Geldmiddelen		93.413,55	136.375,51
Te ontvangen posten		479,27	3.075,00
Te vorderen kruisposten		0,00	
Vooruitbetaalde kosten		1.022,00	1.000,00
Totaal activa		94.914,82	140.450,51
PASSIVA			
Nog te betalen posten		4.759,27	1.990,63
Reserve vakantiegelden		1.642,20	2.099,67
Vooruitontvangen posten		0,00	7.800,00
Saldo projecten			
Onbreekbaar		0,00	
Kom op verhaal		0,00	
Sexualiteit en Traditie		814,84	1.078,03
Project Hulp-schriften		22.232,34	28.500,00
Project Stem Vinden		846,30	3.500,00
Project Godsbeelen		1.536,38	5.000,00
Voorzieningen			
Afschrijving kantoorinventaris		300,00	300,00
Voorz. Personeelsverplichtingen		50.000,00	50.000,00
Reserve verhuizing		0,00	20.000,00
Reserve Viering 35-jarig jubileum		9.750,00	10.000,00
Steunfonds		0,00	1.000,00
Kruisposten		1.302,47	
Tussentotaal passiva		93.183,80	131.268,33
Algemene reserve:			
	2019		
Saldo 31-12-2018	9.182,18		
Toevoeging uit Reserve Verhuizi	20.000,00		
Toevoeging uit Steunfonds	1.000,00		
Af: Resultaat 2019	-28.451,16		
Saldo 31-12-2019	1.731,02	1.731,02	9.182,18
Totaal passiva		94.914,82	140.450,51
De ondergetekenden heren W. van Diepenbeek en J. Overtoom hebben op 12 mei 2020 de boeken en bescheiden gecontroleerd en akkoord bevonden. Zij verklaren dat de gepresenteerde cijfers een getrouw beeld geven van de resultaten van de Stichting VPSG over 2019 en de financiële positie per 31-12-2019			
Haarlem, 12-05-2020			
W. van Diepenbeek		J. Overtoom	

3.2 Toelichting financiën 2019

Het was een bewogen financieel jaar door de diverse nieuwe projecten, het zoeken naar financieringen en langdurige ziekte van een medewerkster en een bestuurslid.

Een goede samenwerking met medeorganisatoren en fondsen zorgde voor een krappe, maar voldoende financiële onderbouwing voor de kosten van de projecten. Een deel van een erfenis is gebruikt voor extra projecten (zie pg. 13)

De financiering van de individuele counseling is net als voorgaande jaren niet als project beschreven. Giften aan de VPSG worden grotendeels besteed aan deze kernactiviteit.

We vragen een eigen bijdrage naar draagkracht. Deze varieert van € 15, € 30, of € 45. Voor veel hulpvragers is ook het lage bedrag te veel, omdat zij al lang van een minimum moeten rondkomen. Zij en wij zijn blij met het hulpaanbod van ISCC (Interparochieel Sociaal Charitatief Centrum te Haarlem) en de Protestantse diaconie van Haarlem om de counseling te kunnen betalen.

Voor 2020 zullen we aparte financiering zoeken voor deze belangrijke structurele activiteit.

De hoogte van de algemene reserve, verhoogd door de erfenis die wij in 2018 ontvingen, hinderde ons in 2019 bij het aanvragen van steun. Sommige fondsen zijn van mening dat de algemene reserve niet te groot mag zijn. We gebruikten ons kapitaal voor de exploitatie. In het derde kwartaal werden we geconfronteerd met een te verwachten groot negatief saldo.

Vanaf november 2019 zijn daarom diverse wervingsacties opgestart. We hopen dat deze in 2020 resultaat opleveren.

Om het tekort van 2019 te compenseren heeft het bestuur besloten de reservering voor een eventuele verhuizing aan te spreken.

Voorlopig kunnen we op de Nieuwe Groenmarkt blijven. De Protestantse diaconie van Haarlem geeft ons een ondersteuning in de huurkosten.

Ook is besloten het steunfonds op te heffen. Deze middelen zijn bedoeld voor kleine financiële noden die aan het licht komen bij een begeleidingscontact. Hier wordt nauwelijks gebruik van gemaakt. De rest van het tekort zal gedekt worden uit de algemene reserve.

Naast bovenstaande besluiten heeft het bestuur advies gevraagd voor verbetering van de bedrijfsvoering. Gestreefd wordt naar afspraken om tot een meer-jaren en meer structurele financiering te komen. Hartverwarmend zijn de eerste positieve reacties van diverse kanten.

Stichting VPSG

**advies en ondersteuning bij vragen rond seksueel geweld,
godsdienst en zingeving**

Adres: Nieuwe Groenmarkt 8, 2011 TW Haarlem

Telefoon: 023-5328222

Aanwezig op dinsdag en woensdag van 10.00 uur tot 16.00
uur

e-mail: info@vpsg.nl

webpagina: www.vpsg.nl

Bank: NL81 TRIO 0212 2657 17

